

PRIOVAROR

VGR har som mål att minska resursförbrukning och halvera klimatutsläpp från produkter och material till 2030. Som en del av arbetet med att nå målen har VGR tagit fram en lista med prioriterade varor.

Listan är tänkt att fungera som ett verktyg för verksamheter som själva vill arbeta konkret för att bidra till minskade resursflöden och mindre klimatutsläpp från produkter.

Listan innehåller fyra priovaror. Listan kommer att uppdateras och flera produkter kan tillkomma. Inköpsstatistik för priovarorna kommer också att följas upp årligen.

[Här finns en länk till en statistikrapport med uppgifter hämtade från Jeeves.](#)

För varje prioriterad vara finns en beskrivning av hur användningen ser ut i VGR idag, varför det är viktigt att vi minskar eller byter till ett annat alternativ och förslag på hur verksamheter kan arbeta för att minska sin förbrukning eller byta vara.

PRIO-listan är en del i arbetet med Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål 2030 och målet *Våra produkt och materialflöden är resurseffektiva och giftfria*. Syftet med listan är att ge stöd till verksamheter att minska användningen av förbrukningsvaror och på så sätt minska resursförbrukning, avfallsmängder och miljö- och klimatpåverkan. PRIO-listan följer tre principer:

1. gå över till **annan arbetsmetod** där användning av förbrukningsvaror kan minskas eller tas bort helt.
2. gå över från användning av engångsprodukter till **flergångsprodukter**.
3. i de fall där engångsprodukter behövs, gå över från produkter tillverkade av fossilt material till **förnybart material**.

Förbrukningsvaror som har valts ut till listan har bedömts utifrån:

- miljö- och klimatpåverkan
- hur stor förbrukning av produkten är
- vad som är möjligt att minska användningen av
- och att detta kan göras utan risk för försämrade patientsäkerhet eller arbetsmiljö

Listan är framtagen av miljöavdelningen, Koncernkontoret och representanter från sjukhusförvaltningarnas miljöfunktioner och vårdhygien. Informationen uppdateras löpande.

PRIOVAROR

PRIOVAROR:

- Undersökningshandskar
- Undersökningsförkläden
- Funktionstäcken
- Värmejacka

Undersökningshandskar

Användning per år: 71 000 000 st

Materialmängd per år: 426 ton plast

CO2e: 1846 ton/år*

Besparing: Om VGR minskar sin förbrukning av handskar med 20% motsvarar det 370 ton koldioxidekvivalenter eller 168 flygresor Sverige – Thailand tur och retur**.

Handskar är ett av de största plastflödena inom VGR. Idag finns inga miljöbättre alternativ till de nitrilhandskar som vården använder allra mest av. Handskar är också en produkt som är svår att återvinna, det finns idag ingen bra återvinningsprocess för undersökningshandskar i nitril.

Även vårdhygien ser en överanvändning av undersökningshandskar. En desinfekterad hand är i många situationer bättre än en handske.

*räknat på 5 g/handske, vikt varierar efter stl.

** Siffror från Naturskyddsföreningen, 2,2-ton CO2e för en person tur.

Undersökningshandskar

Korrekt användning:

- Använd bara handskar när det är motiverat - följ Folkhälsomyndighetens handskpyramid. Finns för nedladdning här: [Handskpyramiden När ska man använda handskar? – Affisch A4 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)
- Gå igenom basala hygienrutinen och diskutera hur ni kan minska användningen av undersökningshandskar i linje med hygienrutinen. Några frågor att ställa sig:
  - Varför använder vi handskar?
  - Varför ska vi inte överanvända handskar?
  - Varför tror ni att det finns en överanvändning?
- Uppmärksamma svinn av handskar, t ex om de ramlar ur dåligt konstruerad förpackning – lämna avvikelser i Medcontrol eller till ditt miljöombud.

Handskpyramiden

När ska man använda handskar?

Använd sterila handskar

- Vid alla kirurgiska ingrepp
- Vid andra behandlingar som kräver sterilitet

Använd undersökningshandskar

Vid risk för kontakt med kroppsvätskor och utsöndringar:

- Vid kontakt med blod, slemhinnor och skadad hud
- Vid hantering av intravenös infart och blodprovstagning
- Vid sugning i trakealtub
- Vid tömning av behållare som innehåller blod eller andra kroppsvätskor
- Vid hantering och rengöring av instrument
- Vid rengöring efter spill av kroppsvätskor och utsöndring

Använd *inte* handskar

Då ingen risk finns för kontakt med kroppsvätskor och utsöndringar:

- Vid mätning av blodtryck, temperatur och puls
- Vid omvårdnad av patient
- Vid medicingivning, mathantering och bäddning av säng

Undersökningsförkläden

Användning per år: 8 000 000 st

Materialmängd per år: 170 ton plast*

CO₂e: 967 ton/år*

Undersökningsförkläden är ett av de stora plastflöden i VGR med en användning på cirka 8 miljoner stycken per år. Förkläden är idag av fossil plast som vid förbränning ger upphov till utsläpp av koldioxid, som bidrar till ökad klimatpåverkan.

Om VGR skulle minska sin användning av undersökningsförkläden med 5% skulle det motsvara 48 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter) eller 22 flygresor Sverige – Thailand tur och retur**.

*räknat på 22 g/förkläde, uppgift från leverantör

** Siffror från Naturskyddsföreningen, 2,2-ton CO₂e för en person tur.

Undersökningsförkläden

Korrekt användning:

- Använd bara undersökningsförkläden när det är motiverat.
- Gå igenom basala hygienrutinen och diskutera hur ni kan minska användningen av undersökningsförkläden i linje med hygienrutinen. Några frågor att ställa sig:
  - Varför använder vi förkläden?
  - Har vi arbetsmoment hos oss där vi gör olika?
  - Hur bedömer vi att förkläden ska användas?
  - Varför ska vi inte överanvända förkläden?
  - Varför tror ni att det finns en överanvändning?

Värmejacka

Användning per år: 95 500 st

Materialmängd per år: 8,4 ton plast*

CO2e: 63 ton*

Textil i engångsutförande har en stor miljöpåverkan, uppemot 8 gånger större än textil i flergångsutförande. Den stora miljöpåverkan kommer främst från tillverkningen av textil och det är därför det är viktigt att använda materialet så länge som möjligt. Om man idag använder engångstextil är värmejacka en produkt som det kan vara enkelt att börja byta ut. Här finns ett bra alternativ i flergångsutförande från Tvätteriet i Alingsås.

Dessutom är värmejackan inte ett alternativ i patientnära arbete. Använder man däremot värmevästar från Tvätteriet är det helt i linje med klädrutinen även i patientnära arbete.

* Baserat på modell ¾ ärm, stl medium (88 gram)

** Siffror från Naturskyddsföreningen, 2,2-ton CO2e för en person tor.

Värmejacka

Minska användningen genom byte till flergångsprodukter:

- Om ni idag använder värmejackor i engångsutförande se över hur ni kan fasa ut dessa och byta till värmevästar från Tvätteriet.
- Viktigt att tänka på:
  - Mest fördelaktigt med flergångsväst då underarmar är fria för tvätt/desinfektion.
  - Klädrutin ska följas oavsett engångsjacka eller flergångsväst. Byte varje dag, påminnelse om klädregel.
- Kontakta Tvätteriets kundservice för att få hjälp med att beställa och beräkna antal värmevästar som ni behöver.

Kontaktuppgifter: 0322-66 98 00 eller kundtj.tva@vgregion.se

Fleecefiltar/vaddtäcken eller engångstäcken

Antal täcken i regionen: ca 10 000 st

Antal fleeefiltar i regionen: ca 46 000 st

För varje vaddtäcke som VGR byter ut sparar vi 1,7 kg CO₂e och för fleeefiltarna ligger det värdet på 2,6 CO₂e.

De fleeefiltar och vaddtäcken som används inom vården idag är skrymmande och har relativt låga värmevärden. De är inte heller av några miljömässigt bra material.

Nu finns ett funktionstäcke som är både lättare och med bättre värmevärden i relation till vikt. Ur miljösynpunkt kräver mindre energi vid tvätt och tork. Det är dessutom enklare att använda och bädda med då man inte måste använda påslakan. Vilket också minskar materialanvändning, transporter, behovet av tvätt- och torkkapacitet.

Funktionstäcken

Byte till bättre produkter:

Om ni idag använder vaddtäcken eller blå fleecfiltar, och vill vara med och byta till de nya täcken med återvunnet material ska ni ta kontakt med Tvätteriets kundservice, 0322-66 98 00 eller kundtj.tva@vgregion.se

Kontakt:

Jonna Bjuhr Männer
Miljöstrateg, Hållbar resursanvändning

Telefon

Mobil: [070 - 085 28 20](tel:070-0852820)

E-post

jonna.bjuhr.manner@vgregion.se